Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 91. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го КВІТНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, APRIL 26, 1979 No. 91. VOL. LXXXVI.

ВІДБУВСЯ 4-ий ВСЕОДУМІВСЬКИЙ З'ЇЗД СТАРШИХ ВИХОВНИКІВ ОДУМ-у

Чікаго, Іл. (О. Ш.). — 14-го квітня 1979 року в Чікаго відбувся четвертий, за новим статутом, Всеодумівський З'їзд ОДУМ-у. Повноправні учасники З'їзду — Старші Виховники Провідники й Дорадники вибрали новий провід ОДУМ-у — Центральний Комітет: Віктор Педенко, СВП — голова, Олексій Пошиваник, СВП — 1-ий заступник і організаційний референт, д-р Ю. Криволап, СВП — 2-ий заступник і референт юнацтва, Олена Багнівська, СВП — секретар і Віра Коновал, СВП — фінансово-господарський референт.

Вечір напередодні

Вечером у п'ятницю, 13-го квітня з нагоди З'їзду відбулася Конференція Студентського Відділу ОДУМ-у (СВОДУМ-у). Конференцією керував голова СВОДУМ-у А. Шевченко. На цій Конференції студенти розглядали проблеми зв'язані з виданням внутрішньо - організаційного пресового органу „Голос СВОДУМ-у", заплянували відбути річну Конференцію СВОДУМ-у на одумівській оселі „Київ" в Нюйоркському стейті та вислухали звіти з піврічної діяльности голови СВОДУМ-у А. Шевченка і голови Редколегії Бюлетеню Лариси Яскевич. Однією з головних постанов нарад було активно включитися в акцію за приїзд до ЗСА Валентина Мороза.

В другій частині Конференції було виголошено дві доповіді. Першу промову виголосив д-р Юрій Криволап на тему „Апатія і ОДУМ", в якій доповідач вдумливо проаналізував процес розвитку проблеми апатії в українському суспільстві і вплив її на ОДУМ.

Друга доповідь була на актуальну тему „Значення 3-го СКВУ для українців і майбутність українського суспільно - громадського життя у вільному світі". Доповідач А. Шевченко проаналізував самий процес перебігу 3-го СКВУ,

(Закінчення на стор. 4)

Відбудеться З'їзд Пласту в ЗСА

Ню Йорк (О. Ю.) — ХІУ Крайовий Пластовий З'їзд у ЗСА відбудеться на Союзівці в днях 28 і 29 квітня ц. р. В програмі: слово Начального Пластуна Юрія Старосольського, праці комісій, доповідь сен. Мирослава Лабуньки „На сторожі рідного слова", зміни статуту, вибір делегатів на КУПО та вибір нового крайового проводу на наступні два роки.

В суботу відбудеться спільна вечеря для делегатів і гостей, а в неділю учасники з'їзду візьмуть участь у Службах Божих.

Відзнаку З'їзду виконано за проєктом ст. пл. Мотрі Ходновської-Ракочої. Вже видруковано звіти уступаючої Крайової Пластової Старшини, які дають добрий перегляд стану й праці Пласту в ЗСА та окремих діловодів від останнього З'їзду до кінця лютого ц. р.

У підготові до З'їзду працювали активно різні комісії — виховна, статутова, фінансова, а головно — номінаційна під головством пл. сен. Володимира Бакальця.

П'ятий Український Фестиваль в Ню Джерзі відбудеться 2-го червня

Під час відвідин членів Українського Фестивального Комітету Ня Джерзі в редакції „Свободи": (у першому ряді зліва) — М. Малюца-Янюк з 4-річною донею Адріяною, Г. Банасевич-Мілі, Х. Биц, Е. Харченко, М. Іванців; (у другому ряді зліва) — Ю. Дребич, С. Керда, М. Пінковський, редактори З. Снилик, Е. Федоренко, Л. Коленська й В. Левенець, О. Якубович, І. Клюфас.

Джерзі Сиді, Н. Дж. — П'ятий Український Фестиваль в Ню Джерзі, одна з найбільших того рода імпрез на східньому побережжі ЗСА, відбудеться в суботу, 2-го червня ц. р., у велетенському Ґарден Стейт Артс Центрі біля Голмделу, Н. Дж. (виїзд ч.116 з Ґарден Стейт Парквею).

Підготовкою програми фестивалю займається багаточленний комітет, що його очолює Йосип Лисогір. Почесним головою і дорадником комітету є інж. Михайло Чайківський, який очолював фестивальні комітети в 1974, 1975 і 1978 роках. Комітет діє з рамени Відділу УККА в Нюарку-Ірвінгтоні та під патронатом Координаційної Ради Відділів УККА в Ню Джерзі. Як і в минулих роках, Український Фестиваль проходитиме в серії кільканадцятьох етнічних фестивалів, які влаштовує вже кілька років Ню Джерзі Ґайвей Авторіті, що завідує Ґарден Стейт Артс Центром.

У середу, 18-го квітня, редакцію „Свободи" відвідали деякі члени комітету та поінформували в загальному про підготовку фестивалю. У розмовах з редакторами „Свободи" взяли участь: Мирон Пінковський, Остап Якубович, Євгенія Харченко, Христина Биц, Мотря Малюца-Янюк, Юрій Дребич, Іван Клюфас, Михайло Іванців, Ганя Банасевич-Мілі та Степан Керда.

Мистецьким керівником цьогорічної мистецької програми на сцені амфітеатру є відомий соліст Метрополітальної Опери Андрій Добрянський. Ця частина програми, яка включатиме виступи чільних українських артистів та мистецьких ансамблів, запланована на год. 5-ту по полудні. В рамках програми передбачені виступи танцювального ансамблю „Черемош" з Едмонтону, Канада, мішаного хору „Думка" з Ню Йорку, піяніста-віртуоза Томи

(Закінчення на стор. 3)

Кремль закликає американських конґресменів підтримати САЛТ II

Москва. — Під час 9-денних відвідин Советського Союзу 18-ма конгресменами ЗСА під проводом демократа Джона Брадемаса з Індіяни, які розпочалися 13-го квітня, а закінчилися в неділю, 22-го квітня, такі советські лідери, як прем'єр Алексєй Косиґін, міністер закордонних справ Андрей Ґромико та Борис Пономарйов, один із секретарів Комуністичної партії Советського Союзу, закликали цих американських законодавців підтримати новий договір про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), натякаючи, щоб вони впливали на публічну опінію в Америці, а спеціяльно на сенаторів, які мусять ратифікувати цей договір.

Пономарйов твердив, що між СССР і ЗСА існує баланс в ділянці атомової зброї, підкреслюючи, що Советський Союз не бажає здобути військової переваги над Америкою. Натомість Косиґін і Ґромико сказали конгресменам, що ЗСА мають „вистачальну спроможність" перевіряти чи СССР додержується САЛТ II і тому немає причин не підписувати цього договору.

Під час відвідин членів Палати Репрезентантів советські власті раптом вирішили дозволити 6-ом жидівським родинам із Києва і одній з Ленінграду виеміґрувати із Советського Союзу, хоча протягом кількох років їм відмовляли виїздні візи. Також в час відвідин американських законодавців одержав виїздні візи для себе і для родини жидівський дисидент Леонід Слепак, який тепер перебуває на засланні в Сибірі. Крім того, советська влада скоротила на 14 місяців терміни ув'язнення 5-ом жидам, яких в грудні 1970 року засуджено на десять років за спробу схопити літак і втекти із СССР. Самі конгресмени та коментатори

(Закінчення на стор. 3)

Представники ЗСА прибули до Уґанди

Кампаля, Уґанда. — П'ятичленна делеґація американських дипломатів, що її очолює заступник амбасадора ЗСА в Кенії Джон Блейн, прибула до Кампалі в понеділок, 23-го квітня, з метою відновлення дипломатичних зв'язків з новим урядом Уґанди, що його очолює президент Юсуфу Люле. Речники Білого Дому назвали ці відвідини „місією доброї волі".

Біля 200 уґандців тепло зустріли американських дипломатів, які прилетіли літаком з Кенії та привезли харчі, які вони передали представникам уряду Уґанди. В Кампалі та в інших містах і селах цієї країни є сильна недостача харчів, тому деякі західні та африканські держави, які вже визнали новий уряд Уґанди почали доставляти харчі, одяг і ліки.

ЗСА фактично ніколи не зірвали зв'язків з Уґандою, хоча в 1973 році Білий Дім відкликав усіх американських дипломатів на знак протесту проти порушень прав людини диктаторським режимом Іді Аміна.

Після привернення порядку в Кампалі, танзанійські війська й уґандські повстанці ще минулого тижня вирушили на схід у напрямі міста Джінджа та здобули його майже без бою під кінець тижня. Опісля, поділившись на дві групи, війська подались у північну й східню частину Уґанди з метою очищення терену від залишків військ Аміна, які тероризують населення. Відступаючи в напрямі Кенії й Судану кілька сотень вояків Аміна спустошили селища та вбили людей, яких вони підозрівали у підтримці нового уряду.

Згідно з твердженнями закордонних дипломатів, Іді Амін втік до Іраку, куди вже раніше переїхала його родина. В дорозі до Іраку Амін мав затриматися на короткий побут в Лівії. Деякі дипломатичні джерела не виключають можливости, що Амін ще повернеться до Уґанди, не зважаючи на небезпечну для нього ситуацію.

Випадок з американським журналістом в СССР викликав міжнародний відгук

Москва. — Минулого тижня кореспондентові американського журналу „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" трапився неприємний випадок у Ташкенті, який набрав міжнароднього розголосу з огляду на замішаність до цієї прикрої справи советських офіційних осіб і агентів КҐБ.

Робін Найт, журналіст акредитований в Советському Союзі, співробітник названого вгорі престижевого журналу, вибрався зі своєю дружиною Джін до Ташкенту. Прибувши до цього міста з провідником Інтуриста подружжя Найт були запрошені на прийняття з нагоди уродин, під час яких невідомим осібнякам, правдоподібно агентам КҐБ, вдалось підсипати до їжі чи напитків Найта наркотиків і він втративши притомність, не пам'ятав, що з ним опісля діялося. Дружина Найта натомість заявила пізніше, що її було фізично знасилувано, після чого агенти КҐБ хотіли, щоб вона підписала документ, що її чоловік був п'яний і поводився провокуючо.

Після цього прикрого випадку і деяких труднощів в готелі, Найт потелефонував до американської амбасади в Москві і розказав, що з ним трапилося. Речники амбасади внесли гострий протест до советського міністерства закордонних справ, протестуючи рівночасно проти поведінки советських офіційних осіб з Інтуриста і місцевої поліції, яка домагалася підпису від американських громадян під фальшивим документом. Як треба було сподіватися, советське міністерство відкинуло американський протест і заявило, що поведінка Найта не гідна навіть відповіді. Найт згодом заявив, що советська версія обвинувачення не витримує критики і являється суцільною видумкою, яка не має жадного відношення до випадку. „Були намагання зі сторони КҐБ мене дискредитувати, — твердив опісля Найт, — не знаю тільки з якою метою". Найт, який співпрацює з журналом „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" на протязі 11 років, останньо був під обстрілом советської преси, мабуть за реферування на сторінках журналу національних проблем в СССР.

ПОМЕР БЛ. П. О. АТАНАСІЙ ТИМКІВ

Парма, Огайо. — У вівторок, 24-го квітня ц. р., тут на 97-му році життя помер сеньйор українських католицьких священиків бл. п. о. Атанасій Тимків. Похорони передбачені у цьому ж місті на суботу, 28-го квітня. Дальші подробиці будуть подані в наступних числах „Свободи".

СССР РОЗМІЩУЄ НОВІ РАКЕТИ В КРАЇНАХ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ

Вашінґтон. — Речники Адміністрації президента Картера висловили побоювання, що в Західній Европі, тобто у членських державах Північно-Атлантійського Оборонного Союзу, можуть знову розпочатися перегони в озброєнню, які безпосередньо заторкуватимуть також З'єднані Стейти Америки, у зв'язку з розміщенням нових советських ракет „СС-21" в країнах Східньої Европи. Такі ракети останньо завважено у Східній Німеччині. Раніше подібними ракетами користувалися тільки советські окупаційні війська, які знаходяться під безпосереднім командуванням Москви. Ракету „СС-21" совєти останньо винайшли, приблизно два роки тому розпочавши серійну продукцію цієї середнього засягу ракети, яка має велику нищівну силу. Ракета належить до так званої тактичної атомової зброї, розміщеної в країнах Східньої і Західньої Европи і побіч атомової бомби, що її треба перевозити спеціяльними бойовими літаками, вона становить основну зброю по обидвох сторонах так званої „залізної заслони". Різниця між американськими тактичними ракетами, розміщеними в західній Европі, є тільки та, що Советський Союз систематично поліпшує свою зброю, доказом чого є також заміння давніх ракет новою ракетою „СС-21", а ЗСА і Західня Европа в цьому напрямі нічого не робили на протязі останнього десятиріччя.

Ракети типу „СС-21" не підлягають під договір САЛТ II, навіть як такий договір буде підписаний і тому Москва використовує цю обставину, щоб якнайкраще озброїти цією зброєю своїх сателітів. Речники Білого Дому затурбовані ще й тією обставиною, що тепер може розпочатися накопичування атомових ракет близького і середнього засягу, яких не охоплює договір і це не зменшить, а може й збільшить змагання в озброєнні між Сходом і Заходом.

Багато західніх політичних лідерів, між ними канцлер західньонімецького уряду Гельмут Шмідт, висловили побоювання і турботу та звернулись до президента Картера з проханням, щоб і цю зброю включити в переговори між Москвою і Вашінґтоном. Покищо розміщення атомової зброї в Европі не було темою розмов між представниками ЗСА і СССР, але призидент Картер підкреслив, що після підписання САЛТ II, він поставить цю справу як одну з перших на переговорах між ЗСА і СССР.

Секретар оборони ЗСА Герольд Бровн і міністри оборони західньоевропейських держав плянують відбути ще цього тижня у південній Фльориді наради у цій спарві і застановитися чи НАТО повинен також модернізувати свою ракетну оборону у відповідь на розміщення нових советських ракет. Багато західньоевропейських політиків дивляться дуже скептично на цю справу і воліли б, щоб Вашінґтон шляхом переговорів із Советським Союзом домігся скорочення також атомових ракет середнього і близького засягу. Політичні і військові спостерігачі не вірять в успіхи таких переговорів під теперішню пору, зокрема напередодні зустрічі Картера з Брежнєвим і підписання договору про скорочення стратегічної зброї. У Пентаґоні думають, що такі переговори могли б навіть пошкодити, або відсунути на неозначений час підписання договору. Пентаґон дораджує розпочати другі переговори з Москвою у цій справі і не пов'язувати їх з договором САЛТ II.

У Родезії закінчились вибори, негритянський єпископ Абель Музорева буде прем'єром

Єпископ Абель Музорева

Солсбері. — Минулої суботи, 21-го квітня, в Родезії закінчилися 5-денні вибори, в яких перший раз в історії брали участь члени негритянської більшости цієї африканської країни, як теж члени білої меншости, яка володіла Родезією впродовж майже 90 років. Хоча остаточні висліди голосування мали бути оприлюднені щойно в середу, бо підрахування розпочалося в понеділок, 23-го квітня, то спостерігачі передбачають, що найбільше голосів здобуде негритянська партія Об'єднана Африканська Національна Рада. Отже, її провідник єпископ Абель Музорева незабаром стане першим негритянським прем'єр-міністром Родезії.

Згідно з інформаціями, що їх одержано від „тим-

(Закінчення на стор. 4)

Розпочалась мирна конференція у В'єтнамі

Бангкок, Тайлянд. — Пресові агентства інформують, що в Ганою розпочалась так звана мирна конференція між представниками В'єтнаму і Китайської Народної Республіки, метою якої є знайти форму замирення між цими двома комуністичними державами. Заступник міністра закордонних справ В'єтнаму Пган Гієн, він же голова в'єтнамської делеґації, запропонував, щоб обидві держави поробили негайні заходи для ліквідації прикордонного спору, який, як відомо, довів був 17-го лютого ц. р. до відкритої війни між КНР і В'єтнамом. В'єтнамське пресове агенство не подає заяви голови китайської делеґації Гана Ніялонга.

В'єтнамці пропонують, щоб обидві держави відмовились від концентрації військових частин у прикордонній смузі і відтягнули тепер стаціоновані там війська бодай на три милі від кордону. Опісля мала б наступити демілітаризація цієї зони. У другому пункті в'єтнамці пропонують відновити приязні дипломатичні зв'язки на базі теорії мирної коекзистенції і у погодженні, щоб жадна сторона не застосовувала військової сили і нею не погрожувала одна одній. Ганой бажає також відновлення торговельних зв'язків з Пекіном. У третій точці в'єтнамських пропозицій говориться про ліквідацію прикордонних спорів і полагодження цієї проблеми на підставі договору з 1887 і 1895 років між французьким колоніяльним урядом і Китаєм.

ВІДБУВСЯ ЗАМАХ НА ПЕРШОГО СЕКРЕТАРЯ КП ЛАТВІЙСЬКОЇ ССР

Згідно з латиськими інформаційними джерелами, в березні 1979 року на першого секретаря Центрального Комітету Комуністичної партії Латвійської ССР Ауґуста Восса був зроблений замах. Замах доконаний на шосейній дорозі Рига-Юрмала (Ризьке узмор'я) під час переїзду через „Повітряний міст", де роблячий замах стріляв в автомобіль Восса, їхавшого в супроводі ще п'ятьох автомашин, очевидно, охорони, — пише в пресовому повідомленні Іосіф Гурвіч, редактор „Рашін Проблемс".

Восс залишився неушкодженим. Під час замаху був тяжко ранений особистий шофер Восса, який помер у лікарні від ран. Роблячого замах було заарештовано. У зв'язку з цим замахом на Восса, в Ризі арештовано ще 35 осіб.

Ауґуст Восс відомий лотишам, як один з найбільш завзятих виконавців наказів московських окупантів у справах русифікації й пограбування Латвії, — кінчає своє звідомлення Гурвіч.

Французький ПЕН-Клюб виступив в обороні новеліста Ґеорґія Владімова

Париж. — Французький Відділ ПЕН-Клюбу, міжнародного об'єднання письменників, поетів, журналістів та інших працівників пера, виступив в обороні советського новеліста Ґеорґія Владімова, теперішнього голови Міжнародної Амнестії в Москві.

В окремому комунікаті опублікованому ПЕН-Клюбом минулої суботи, 21-го квітня ц. р. говориться, що Владімов, оборонець прав людини в Советському Союзі, знайшовся у виїмково грізній ситуації і був підданий переслідуванню тільки тому, що він обороняє права письменників в СССР, домагаючись для них свободи слова і вислову. В комунікаті між іншим говориться, що Владімов одержує погрозливі листи, а його домашній телефон було відтято, мовляв, з тієї причини, як пізніше вияснили советські речники на вимогу ПЕН-Клюбу, що він нарушував „совєтське право" говорячи телефоном з екзильним советським філософом Александром Зінов'євим у Мюнхені. ПЕН-Клюб, як про це повідомили речники цієї організації, буде й далі обороняти права Владімова й інших загрожених режимом культурних діячів в СССР.

Вознесенському дозволили на поїздку до ЗСА

Москва. — Советська влада, ревідуючи своє попереднє становище, дозволила російському поетові, мабуть одному з найпопулярніших живучих російських поетів, Андреєві Вознесенському на поїздку до Вашінґтону, де він виступатиме 28-го квітня ц. р. у Кеннеді Сентер з читанням своїх власних поезій. Вознесенського вже раніше запрошували Об'єднання Американських поетів і Товариство письменників ЗСА, але він не одержував дозволу на виїзд за кордон з огляду на його відважні виступи і прихильне наставлення до деяких „неурядових" письменників і поетів. Твори Вознесенського передавано на Захід і друковано тут у В-ві Анн Арбор у Мічіґені, а також використовував їх „Голос Америки".

Тому й Вознесенський не був здивований, коли минулого тижня він одержав повідомлення зі Спілки письменників, що він не одержить дозволу на поїздку до З'єднаних Стейтів Америки. Але коли на його адресу надійшло особисте запрошення від сенатора Едварда Кеннеді, з яким Вознесенський вже раніше заприязнився, советська влада зревідувала своє попереднє рішення і наказала паспортному бюрові йому видати візу. Крім того він одержав телеграму від сестри Едварда Кеннеді Джін Кеннеді-Сміт з формальним запрошенням виступити в Кеннеді Сентер. Паспортне бюро повідомило Вознесенського, що його дружина Соня Бугуславская не зможе відбути подорожі до Парижу.

Вознесенський час від часу попадав в неласку з урядом і партією від тоді, як Нікіта Хрущов назвав був його „буржуазним формалістом". Дозвіл на поїздку 45-річному поетові викликав у деяких колах чимало здивування.

Книжка про „народну криницю"

Київ. — Із двадцятої серії „Мудрість народна" появилась збірка „Українські прислів'я і приказки" з в-ва „Дніпро". Вступне слово в цій книжці і фолкльорні зразки переклав на німецьку мову Й. Грубер, — інформує київська „Культура і життя". У збірці, яка, мовляв, повинна б бути „гарним подарунком всім любителям народної творчости" є два розділи. В одному — фолкльор дореволюційних часів, в другому — ...зацікавлений читач знайде особливу насолоду для...духа, бож там, мовляв, неабияка народна мудрість і творчість народу, а „радянський" період фолкльорних зразків — „перлини" прислів'їв та приказок „радянського народу", — пише „Культура і життя".

ВЕЧІР МОДЕРНОЇ ПОЕЗІЇ В ЧІКАҐО

Чікаґо, Ілл. — Заходами 84-го Відділу СУА тут відбудеться вже в цю суботу, 28-го квітня ц. р. в приміщенні Інституту Модерного Мистецтва при 2320 Захід Чікаґо евеню о годині 7-ій вечора — літературний вечір з нагоди появи першої збірки поезій членки Відділу Володимири Демус п. н. „На людських озерах", що вийшла друком в 1977 р. у видавництві Нюйоркської групи. Пані Віра Боднарук прочитає на Вечері доповідь на тему: „Сучасна поезія". Твори читатимуть: Марія Дорожинська і Дмитро Грушецький; будуть прочитані також інші твори поетів-модерністів.

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ РЕД. Я. ЗАРЕМБА

Ню Йорк, Н. Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу інформують, що у п'ятницю, 27-го квітня ц. р., о год. 7-ій вечора, тут у приміщенні цього Клюбу при 136 Друга евеню, доповідатиме ред. Ярослав Заремба на тему: „Леґендарна Маруся Чурай". У музичній ілюстрації — виступ вокального тріо під акомпаньямент бандур, в складі: проф. Роман Левицький, Лаврентія Туркевич та Олена Шумилович-Овчарук.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Помилкові розрахунки

Впродовж останніх кількох років можна запримітити дуже відрадне явище: преса країн вільного світу, зокрема ЗСА, Канади та держав Західньої Европи порівняльно більше уваги присвячує справі національних рухів у Совєтському Союзі, ніж робила це раніше.

Наприклад, відомий американський коментатор С. Л. Солцберґер, пишучи на початку 1976-го року в ,,Ню Йорк Таймсі'' про поширення національних рухів у цілій Европі, зазначив, що ,,СССР містить у собі зерна власного потенційного знищення у формі українського, балтійських, вірменського, грузинського, тюркського, киргизького,узбекського та казахського націоналізмів. Якщо б їм дозволено розвиватися, то вони на куски розірвали б цей великий конґльомерат, над яким володіє Москва''.

Слова цього коментатора дуже влучно описують існуючу ситуацію в Совєтському Союзі. На протязі останніх років серед майже усіх народів цієї останньої в світі імперії появилися відважні одиниці та групи, які виступають в обороні своїх національних прав, в обороні рідних мов, рідних культур тощо. Не зважаючи на гострі протидії з боку кремлівських верховодів і їхніх ,,ґавляйтерів'', багато з тих патріотів не побоюються навіть висувати гасло незалежности для своїх народів, покликаючись на те, що конституція Совєтського Союзу і конституції т. зв. ,,союзних республік'' ґарантують цим республікам право на вільний вихід із складу Совєтського Союзу. Тепер уже аж ніяк не можна сказати, що в СССР ,,од молдаванина до фіна на всіх язиках все мовчить'', бо з усіх частин Совєтського Союзу чути голоси патріотів, які домагаються національних та інших прав для своїх народів, таврують совєтський режим за порушення власної конституції й власних законів і за русифікаційну політику.

Кремлівські лідери, які стараються довести до цілковитої русифікації шляхом ,,злиття'' всіх народів і національностей в нібито один ,,совєтський народ'', а в дійсності в один російський нарід, здають собі справу із існуючої загрози для їхньої імперії з боку національних рухів і тому всілякими способами стараються придушити ці рухи. Українських, білоруських, грузинських, вірменських, литовських, татарських, лотиських та інших патріотів засилають на довгі терміни до в'язниць і концентраційних таборів, твердячи, що це ,,звичайні кримінальні злочинці'', або, оголошуючи, що вони ,,божевільні'' запроторюють їх до закладів для умовохворих. Москва розраховує на те, що терором вдасться їй придушити ці національні рухи спротиву.

Проте, історія та сучасні події в Совєтському Союзі вказують, що розрахунки кремлівських лідерів помилкові. У минулому російський царат Валуєвським та Емським указами старався в зародку знищити українське національне відродження. І хоча ті укази утруднили шлях цьому відродженню, то також викликали протилежну реакцію з боку українців, бо скріпили в них бажання мати свою власну незалежну державу, в якій українська мова і культура могли б свобідно процвітати. Теперішні арешти і засуди в нібито ,,суверенній'' Українській ССР також викликають протилежну від бажаної Москвою реакцію. На місце арештованих і засланих Валентина Мороза, Вячеслава Чорновола, Юрка Шухевича, Івана Світличного, Миколи Руденка, Євгена Сверстюка появляються інші молоді українські патріоти, які протестують проти цих несправедливих і цілком безпідставних арештів та проти русифікаційної політики Москви. Подібне діється і в інших совєтських ,,республіках''. Заходи совєтської влади знищити національні рухи не мають успіху.

Висновок ясний: раніше чи пізніше сповняться слова коментатора Солцберґера, що національні рухи в Совєтському Союзі ,,на куски розірвуть цей великий конґльомерат, над яким володіє Москва''.

Петро Григоренко

МАТЕРІЯЛИ ДО НОВОГО ГОНОЛЮЛЮ

[1]

Небагато більше трьох місяців пройшло з того часу, як світ облетіла вістка: у в'язничній лікарні КҐБ в Києві помер видатний український письменник Гелій Іванович Снєгірьов. За версією КҐБ, він помер від раку передстатевої залози з метастазами в усі частини тіла. Про обставини смерти нічого не повідомлялось. Тепер на Захід потрапили лікарсько-в'язничні посмертні записи Г. Снєгірьова і дещо прояснилось.

Звернемо, перш за все, увагу на неточність у згаданім повідомленні. Гелій Снєгірьов помер не у в'язничній, а в звичайній, одній з кращих лікарень Києва — в Жовтневій лікарні. Звичайна (краща — П. Г.) лікарня дозволяє утворити в одній з лікарських палат над секретну тортурну камеру КҐБ, яка прослуховується і наглядається, а лікарі і цієї лікарні і інституту нейрохірургії приймають безпосередню участь в тортурах (власне, тортури фізичні провадились виключно медичними засобами) в умертвленні Гелія Снєгірьова і в приховуванні слідів злочину. Про це й записки, короткий огляд яких подається нижче.

Але, перш ніж перейти до цього огляду, кілька слів про обставини смерти письменника, ставших відомими з листів його друзів.

,,18 грудня, за дзвоником Снєгірьова, приходить слідчий Слобожанюк. Напередодні Снєгірьов повідомив друзів і дружину про своє рішення вимагати від КҐБ дозволу на виїзд для лікування за кордон. При цьому він сказав: ,,Я йду на цей крок, розуміючи, що це кінець — бо розкритись вони не можуть. Але більше я так не можу''. Ось про цю вимогу він і повідомив Слобожанюка. Той наявно злякався, сказавши, що докладе керівництву і побіг. В наступні дні стан Снєгірьова починає погіршуватись. Він дає останні вказівки — тільки вмовній формі, писати вже не може. Серед розпоряджень особливо натискає на те, щоб на розтин був запрошений один з його друзів професіональний лікар-патологоанатом, щоб тіло, не віддаючи на кремінацію, захоронили в могилі його батька, на Байковому цвинтарі.

Живим його, в останній раз, бачили: друзі — 24-го грудня, сини — 26-го, дружина — ввечорі 27-го. Відходячи вона записала свій телефон всім черговим сестрам і санітаркам. Це, крім того, що її телефон був відомий в КҐБ, адміністрації лікарні і відділення. Але про смерть чоловіка вона довідалась лише через чотири години, як він помер. При цьому одночас її повідомили про офіційну діягнозу і про те, що патолого-анатомічний розтин вже проведено. Похорон, за вимогою КҐБ, відбувся наступного дня. Тіло, в супереч волі покійного, було кремоване і, всупереч київським погребальним правилам, поховано в той же день. Вся ,,операція'' похорону проводилась під посиленою охороною КҐБ. Думаю, ця поспішність і грубе порушення волі померлого, самі є досить переконливим доказом, що вбивці ховали сліди свого злочину. Але не будем обмежуватись цим. Переглянемо, хоть би вкоротці, факти, наведені в записках.

Я добре знав Гелія Снєгірьова. Він був моїм другом і другом нашої родини. До в'язниці КҐБ його запроторили 22-го вересня 1977 року 49-річним гарним, здоровим, сильним чоловіком, енергійним, веселим, жартівливим оптимістом. За 463 дні, переходячи через застінки КҐБ і совєтських лікарень, він перетворився в труп виснаженої, вимученої старої людини. Що ж трапилось з ним? Чому він дійшов до такого стану? Чому так швидко пішов з життя? Можливо він просто не міг знести ув'язнення, занепав духом, прийшов у відчай? — бувають же люди, які фізично не можуть зносити ув'язнення. Але Снєгірьов не з тих. Досить почитати його в'язничні вірші, щоб побачити, який величезний запас життєлюб'я і життєрадости зберіг він. Подивімось, наприклад, вірш ,,розмова зі слідчим'', написаний в кінці грудня 1977 року.

Перше-наперше,
я здоровий.
Тричі в день фізичну
зарядку за масажем
тягну,
(Там на волі,
поспішаючи, дай Бог
хоч одну!)
Серцем молодий, хоч
у спринт готовий!
Легкий, жилистий
і худий,
таки не занепав —
І сповна 28 днів
голодівку в честь
Жовтня тримав.

[Продовження буде]

Володимир Левенець

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І ГРОМАДА

(Міркування з нагоди 85-річчя)

Вісімдесятип'ятиріччя Українського Народного Союзу, найстаршої української забезпеченевої і громадської установи, заснованої першими поселенцями у З'єднаних Стейтах Америки у День батька цієї багатої, сильної і демократичної країни Юрія Вашінгтона 22-го лютого 1894 року — це довгий період, який дає змогу говорити про УНС з перспективи часу. В той час, коли організувались перші Братства, які треба вважати за основний стимул громадського руху і кристалізації нашої української ідентичности у цій країні, серед українських поселенців уже була газета ,,Свобода'', зорганізована о. Григорієм Грушкою 15-го вересня 1893 року, що стала опісля органом УНС і формуючим чинником усього українського зорганізованого життя в ЗСА безпосередньо, а посередньо — також в інших країнах у яких поселювались українці.

Сьогодні вже не є спірною справою те, що від часу створення УНСоюзу, українська спільнота в ЗСА набрала цілком іншого характеру, постійно ставала національно свідомішою.

В тодішніх обставинах не була це легка справа: не було свідомих народних працівників, які могли б відбивати ворожі атаки; не вистачало організаційного хисту; бракувало також національної свідомости і тому не можна було промовляти тільки до свідомости і патріотизму, бо ця свідомість була ще нез'ясована, достатньо не скристалізована. Треба було, отже, довгої послідовної і кропіткої праці, треба було орати переліг і цю працю з честю виконували члени перших Головних Урядів УНС, свідоміші одиниці серед його членства й ,,Свобода''. Якщо б хтось хотів завдати собі труду і переглянути перші річники цієї газети, він ствердив би, що сторінки ,,Свободи'' були насичені такою динамікою і завзятістю, яких можна б побажати українським громадам на всі часи. Застосовуючи різні підходи у процесі пробудження національної свідомості і формування душі справжнього українця, тодішні керівники УНС і редактори ,,Свободи'' друкували на сторінках газети навіть ,,Десять Народних Заповідей'', серед яких була й така точка: ,,Не називайся даремно українцем, якщо ти байдуже дивишся на українську народну справу в Америці''.

І треба сказати, що успіхи в тій праці були колосальні. Вже на других зборах, які відбулися 30-го травня 1894 р. в Шамокіні, вперше на американській землі був виконаний гимн ,,Ще не вмерла Україна!'', який відспівали злучені хори в кількості 50 осіб. Від того часу треба фактично починати справжню історію УНСоюзу і процес організованого громадського життя українців в Америці.

Покійний Степан Шумейко, пишучи свою статтю до ювілейного Альманаху ,,Свободи'' у 1953 р. відмітив на вступі: ,,Поселення українських еміґрантів в З'єднаних Стейтах Америки та їх включення в американське життя і загальний прогрес впродовж останніх десятиріч, позначилося численними піонерськими зусиллями, які здобули для них великі признання і похвальну оцінку з боку їхніх співгромадян неукраїнського походження. Цей піонерський дух вияснює теж швидкий ріст і поширення американсько-українського життя та всіх його духових і матеріяльних надбань''.

В УНСоюзі думали про ці справи наші попередники. Вони допильновували, щоб члени, які були і є немов одною великою родиною, все мали на увазі основне завдання, що випливає з їхньої української духовости та з їхніх кровних зв'язків із десятками мільйонів українців на рідних землях, які надіються на допомогу тих, що опинившись на Заході мають доступ до урядів великих держав, яких треба належно інформувати про український нарід і його змагання та прагнення жити у свободі.

Треба при тому сказати, що ця українська солідарність, що випливає із спільної крови, однозгідність статутових і позастатутових цілей та завдань членства Українського Народного Союзу, що нав'язують до українського духа та його великих традицій, являлися і являються тим твердим цементом, при допомозі якого було створено з кількох початкових Братств сильну, непохитну установу, яка являється сьогодні гордістю кожного українця не тільки на поселеннях, але також в Україні.

Уже на самих початках нашого поселення в ЗСА, а особливо в часі пробудження національної свідомості і росту та зміцнення громадського, а згодом і політичного життя, особливо після Першої світової війни, українські громади були подумані, як символи нашої держави, до якої ми стреміли, стремимо і будемо стреміти, бо це основна ціль кожної української людини, без огляду де б вона не перебувала. Своя держава і допомога

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Боровський

,,УКРАЇНА СІЧІ ВОГНЯНОЇ''

(З нагоди появи книжки Олеся Бердника)

Не зважаючи на те, що Олесь Бердник є надзвичайною постаттю в сучасній українській дійсності — він просто новітній пророк — ми, на жаль, майже не помічаємо особливого загального зацікавлення в українській пресі його особою та його ідеями. Цим самим він лишається мало відомим, а тим і недооцінюваним українським загалом. Тим часом Олесь Бердник — це продовження того, що започаткував наш національний пророк Тарас Шевченко; це провісник сучасного українського народу, що показує йому дальші шляхи, якими треба йти до волі!

Олесь Бердник знаменито орієнтується в сучасній українській і світовій дійсності. Він знає історію свого народу, знає Т. Шевченка, Г. Сковороду й Біблію. Він знає й шанує не тільки кращі культурно-духові надбання свого народу та його провідних осіб, але й інших народів. Він не відкидає релігії чи релігій, але в їх правдивому й глибокому розумінні кладе їх в основу дальшого й дійсного відродження людського роду. Христа й християнство та ідею Царства Божого в його первісному й реалістичному біблійному розумінні. О. Бердник ставить на перше місце. Він хоче обожествлення (освячення, удосконалення) людини й людства. Він проти всякої людської тиранії. Він кладе в основу суспільного життя християнські засади служення, а не панування тих, що є при владі. Він стоїть за правдиву демократію, свободу, правду й любов. Тому він і є проти всяких тоталітаризмів чи деспотії, незалежно від того, якими кольорами вони не прикривали б свій фашизм.

В своїй книжці ,,Україна Січі Вогняної'', яка недавно вийшла в світ у Видавництві ,,Смолоскип'', він порушує багато питань, про деякі з них я вже згадав раніше, але цим разом я хочу спинитися на його ,,Посланню Молодим Українцям'', яке є однаково важливе українцям всякого роду.

Тут автор, який живе переслідуваний в т. зв. СССРеспублік, де твердиться, що там будується новий світ, нову людину й суспільство, — стверджує, що все це — порожнеча й ошуканство. В цьому його переконує дійсність, яка там панує. Він бачить, що український нарід там національно і духово калічать. До цього свідомо веде панівна там політична кліка й система. Тому він у цім своїм Посланні твердить, що двісті років тому назад Темрява, тобто московський імперіялізм, зруйнував особливий твір українського духа — Запорізьку Січ. Вороги знали, пише він, що цим вони знищать Твердиню Свободи, Мужности, Вірности і Побратимства серед океану рабства, приниження, неуцтва й вічного страху. Ця Січ була для ворогів українського народу перешкодою поневолювати інші народи та до створення своєї колоніяльної імперії.

Проте автор свідомий того, що хоч Земна Січ була знищена, то по ній лишилася Січ Духова. Вона лишилася в свідомості і серцях українського народу. Та Січ воскресла з гробу, як і Христос воскрес, і вона загриміла на весь світ устами Гетьмана Вогненого Слова — Кобзаря, тобто Тараса Шевченка. Ця Духова Січ повертається на землю, щоб закріпити тут своє існування навіки, вона постає як Січ Нова, Січ Вогняна. Автор про це пише: ,,Вам, улюблені діти, належить будувати Полум'яну Фортецю Свободи'', не за колишніми скалистими порогами Дніпра, а за порогами Духа, через які не перейде жаден напасник''.

Далі він закликає: ,,Формуйте духове військо Небесної (Духової — В. Б.) Української Республіки. В ній нехай буде Вашою зброєю — невмирущий дух'', тобто ваша свідомість і розуміння Ваших цілей і змагань. Вашими щитами нехай будуть синівські серця, що люблять і знають свій нарід. Ваші походи нехай будуть скеровані — в країну Знання, Любови й Свободи. Ви маєте змагатися в нещадних боях із силами темряви, ненависти, рабства, приниження, зради й смерти. Автор хоче, щоб свідомі й дійсні українці пам'ятали, що вони є Лицарі Духової Січі, яких він зве лицарями Зоряного Леґіону Вогняної Січі. Він додає: ,,Очі Матері-України дивляться у Ваші серця!''

Він наголошує ,,Твій дух невмирущий. Тому для тебе будь-яка дія в ім'я Вітчизни не страшна...Наша зброя — сила духа, розуму й творчости. Ворог вражений шаблею Духа, або зникає навіки, або стає твоїм Другом''. ,,Ти вільний'', а всі перешкоди — це ті хвилі, на яких ти пливеш до Берега Істини''. ,,Твоя мета — це твій незміряний дух, що прагне до повної розкованости''. ,,Буди сплячих. Хто тебе зрозуміє і охоче відгукнеться, той Син Духовної Січі!''. ,,Наша мета — визволення Духа з полону відносности й рабства... Є тільки єдина цінність, заради якої варто змагатися та йти на смерть: наша божественна суть. У ній все — наша легендарна історія, наше знання, наша любов, наші батьки і

(Закінчення на стор. 4)

Ігор Качуровський

РОЛЯ ,,ХАТЯН'' У РОЗВИТКОВІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

(До семидесятиріччя заснування журналу ,,Українська хата'')

[5]

Набагато краще стоїть справа з прозовими перекладами. Правда, вони також нечисленні. Проте тут бачимо не випадковість, а цілеспрямовану продуманість. У двох числах ,,Української хати'' вміщено символічну драму Моріса Метерлінка ,,Непроханий гість'' у перекладі Євгена Тимченка. В ній схоплено невловні настрої, нюанси людських почуттів перед лицем смерти близької людини, бож ,,Непроханий гість'', що навідує родину, це смерть. Сподівання, що прийде сестра, перетворюється на моторошну напруженість:

Дядько. Це вона! Ви чули?
Батько. Так, щось увійшло сутеренами:
Дядько. Це певно наша сестра. Я вгадав її ходу.
Дід. Я почув, що помалу йде.
Батько. Вона увійшла дуже тихо.
Дядько. Вона знає, що в хаті хора.
Дід. Я тепер нічого не чую.

Служниця, яку покликали й запитали, хто це був, відповіла, що ніхто не заходив, лише двері стояли чомусь наостіж, і вона їх зачинила... Але читач уже знає: увійшла смерть...

Далі йде символіка: сліпий дід питає, навіщо загасили світло. А читач розуміє: хвора померла...

Я переконаний, що переклад Метерлінкового ,,Непроханого гостя'' редакція ,,Української хати'' вмістила як противагу до творів етнографічно-побутового театру, котрі не сходили тоді (як, до речі, не сходять і тепер!) з української сцени.

За еталон для творчости наших прозаїків (за вийнятком хіба Винниченка, що бездоганно володів архітектонікою новелістичного сюжету) мав правити переклад новелі Кнута Гамсуна ,,Жінка перемогла''. Це один із найкращих зразків жанру новелі в світовій літературі — новеля в чистому вигляді, без сторонніх домішок.

Між іншим, час би вже нам упорядкувати й видати антологію европейської новелі — від Петруса Альфонсі до Олександра Гріна... Ще одну чудову новелю знайшов я на сторінках ,,Української хати''. Це ,,Каморра'' Бляско Ібаньєса. З еспанської переклав Дубровський. ,,Непроханий гість'' Метерлінка трактує одну з так званих ,,вічних проблем'': людина і смерть. При цьому символістичний зміст автор передав імпресіоністичними засобами. ,,Жінка перемогла'' Кнута Гамсуна — показує особисті людські взаємини, розкриває безмежність жорстокости й підлости. Натомість ,,Крамора'' Бляско Ібанньєса має також і певне соціяльне забарвлення. Тема цієї новелі — злочинність місцевої влади в еспанському селі. Бляско Ібаньєс вдало схопив найтиповіше й найхарактерніше в тодішніх соціяльних відносинах.

Таким чином, ми бачимо, що редакція ,,Української хати'' давала своїм читачам переклади чужомовних творів широкої тематичної амплітуди: від містичного й надприродного до реалістичного й соціяльного.

⁂

Я вже згадував, що новаторство поетів ,,Української хати'' було досить поміркованим: вони відмовлялися у своїй творчій практиці від народницьких але жадних літературних шкіл чи груп не творили й маніфестів не проголошували.

Найбільш послідовною й рішучою щодо свого новаторства була критика та публіцистика ,,Української хати''.

Як ми знаємо, український етнографічно-побутовий театр (його не зовсім слушно звуть іноді просто ,,Українським театром'' — без пояснювальних епітетів) виник наприкінці минулого сторіччя, як єдина можливість обійти зумовлену Емським указом цензурну заборону. Постійна потреба вдаватися до обхідних маневрів витворила певні специфічні риси цього театру: він нагадує дерева з Патагонії, де, наслідком безнастанних вітрів, усе гілля росте лише в один бік. Після 1905 р. відпала більшість цензурних обмежень, проте це не викликало кардинальних змін у нашому театрі: його специфічність уже сприймалася публікою як нібито національна риса, національна окремішність...

Кардинальні зміни приніс українському театрові щойно ,,Березіль'' Леся Курбаса, але питання про потребу таких чи якихось інших революційних змін за десять років до Курбаса та ,,Березоля'' поставив журнал ,,Українська хата''. У кількох числах журналу вміщено дискусійну статтю ,,Опера і драма''. Автор статті, на жаль, заховався під псевдонімом ,,М. Григ...'', а ,,Словник псевдонімів'' Олекси Дея цього псевдоніма не розшифровує. Спочатку автор статті зупиняється на кризі европейського театру, спричиненій боротьбою між старим і новим — як у галузі драми, так і в галузі опери. Далі автор запитує: ,,Як реаґує на цю еволюцію український театр?''

Досить поставити це питання, щоб відповідь прийшла сама собою. Хто хоч раз був в українському театрі, той знає, що нічого там не шукають і, розуміється, нічого не знаходять. Так усе йде, як заведена машина. Сьогодні трагедія, завтра фарс, на третій день оперета...''

Автор статті ,,Опера і драма'', ,,М. Григ...'', дає схематичний нарис розвитку театральних форм. Він каже: ,,...в античній трагедії ми знаходимо в зародковім виді всі головніші сценічні форми, з яких протягом віків виросли сучасні драма, опера, балет, оперета й фарс...''.

Це твердження потребує деякого уточнення: адже раннє Середньовіччя (так званий ,,монастирський період'') взагалі не знає театральних вистав. Пізньосередньовічна драматургія народжується в церкві, в Сен-Галлінському монастирі (сучасна Швайцарія) із секвенцій до слова ,,Алілуя!''. З церкви драма виходить на площу. Так постають містерії, мораліте, міраклі, автос сакраменталес. Щойно епоха відродження приносить поворот до літературних форм античного театру, зі збереженням, однак, багатьох елементів середньовічної драми. Але повернімося до статті ,,Опера і драма'' в журналі ,,Українська хата'':

Автор статті стверджує:

,,Та настала пора ренесансу... Не знаю, чи фахові вчені згодяться зі мною, але я особисто вважаю 1594 рік початком народження сучасних театральних форм, власне,початком диференціяції тих форм, що лежали в античній драмі й в усіх театрально-сценічних ,,дійствах''. Цього бо року італієць Качіні в співробітництві з Пері написав першу оперу ,,Дафна''... З того часу розвиток драми пішов уже не одним, а двома шляхами. Опера навіки була відділена від драма.

Далі автор статті зупиняється на спробі Вагнера та Мусорґського знову поєднати розрізнені театральні форми в жанрі музичної драми. Цю спробу він вважає невдалою. А потім повертається до українського театру;

,,Тепер погляньмо на сучасне становище українського театру з погляду цієї історично-необхідної еволюції. ...Скажіть, на якій стадії тепер стоїть український театр? ... Наш театр щодо розвитку своїх форм стоїть тепер приблизно на тій самій стадії, на якій колись стояла антична трагедія. Кожна українська трупа в цілому представляє собою якийсь театральний мікрокосм, у якім концентруються зародки театральних форм. Тут і драма, й опера, й фарс, і трагедія, й оперета...''

Захований під псевдонімом ,,М. Григ...'' автор статті обурюється, що тоді, як в европейському театрі кожен артист має своє амплуа, для якого мусів пройти певну школу, у нас — ,,У нас це все не обов'язково. Більшість наших артистів ніякої школи не пройшли — це все самоучки. А проте вони до всякої справи здатні. Мало не кожен із сучасних українських артистів при нагоді й потребі й драматичну роль заграє, і пісні заспіває, й гопака протанцює...''

[Продовження буде]

Кремль закликає...

(Закінчення зі стор. 1)

здогадуються, що Москва це зробила тому, щоб вказати як вона нібито „додержується договорів відносно прав людини".

Між 18-ма конгресменами, які відвідали Совєтський Союз, був демократ Чарльс Ванік з Огайо, співавтор т. зв. „Додатку Джексона-Ваніка" до торговельного закону з 1974-го року, що пов'язує встановлення цілком нормальних торговельних зв'язків між ЗСА та СССР з лібералізацією еміграційної політики Москви. Він заявив совєтським лідерам і представникам жидівської громади в Совєтському Союзі, що закликатиме президента Джіммі Картера на два роки „завісити" „Додаток Джексона-Ваніка", тобто, щоб протягом того часу були зліквідовані всі обмеження на совєтсько - американську торгівлю.

Речники совєтського уряду заявили, що пропозиція Ваніка „не є вповні задовільною, але все одно представляє собою конструктивний крок вперед".

Натомість представники жидівської громади, сказали, що пропозиція добра, але тільки під умовою, що Москва видаватиме щораз більше виїздних віз, як теж звільнить з ув'язнення жидівського дисидента Анатолія Щаранського.

Ліґа Проти Знеславлення Українського Імені у Філядельфії, Па.

закликає Українське Громадянство та Молодь м. Філядельфії й околиці взяти масову участь і піддержати

„ПОХІД СВОБОДИ"

В ОБОРОНІ ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ В УССР І В ТОЙ САМ ЧАС ВІДЗНАЧИТИ 43-ІЙ РІК ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

що його влаштовує

КОМІТЕТ ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

в суботу, 28 квітня 1979 р., о 2-ій год. по пол. біля Індепенденс Гол

Нашою численною участю даймо доказ, що Українська Громада є СОЛІДАРНОЮ і що доля Валентина Мороза й інших українських в'язнів совєтських тюрем і концтаборів не є для нас байдужою.

За Управу:

Дзвінка Швед — голова; Ігор Мірчук — секретар

З НАГОДИ РОКУ ДИТИНИ

Об'єднання ОЖ ОЧСУ — Відділ Ню Йорк

влаштовує

в суботу, 28 квітня 1979 р., о год. 2-ій по пол. в залі Українського Народного Дому

140 Друга Авеню, НЮ ЙОРК, Н. Й.

ПИСАНКУ

ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ,

при ласкавій участі б. українського політв'язня

НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ з її СИНОЧКАМИ ЯРЕМОЮ та ІВАСИКОМ

В ПРОГРАМІ:

Відкриття • Слово про Рік Дитини • Слово Надії Світличної • Сценки, вірші і співи наших найменших та учнів Школи Українознавства Осередку СУМ в Ню Йорку • Сольоспіви і музичні точки у виконанні молоді Осередку СУМ в Ню Йорку.

Щиро запрошуємо Українських Дітей разом з Батьками прибути — всіх обдаруємо на цій НЕБУДЕННІЙ імпрезі.

ЧЕКАЄ НА ВАС —

Управа ОЖ ОЧСУ

Іранський генерал згинув в атентаті

Тегран. — Минулого понеділка, 23-го квітня, три мужчини вдерлися до хати генерала Мохаммеда Валі Ґарані, який донедавна був шефом штабу іранської армії вже за влади прем'єра Меґді Базаргана і мусулманського провідника Аятолли Хомейні, і вбили його, коли він проходжувався у своєму городі. Ген. Ґарані — це перший високопоставлений член нового уряду, який згинув в атентаті, але спостерігачі передбачають, що таких атентатів може бути щораз більше, бо в тій країні зростає невдоволення різних національних і політичних груп, які вважають, що Аятолла Хомейні старається встановити „теократію", тобто диктаторську політичну систему, контрольовану релігійними провідниками.

Хомейні в половині лютого був призначив ген. Ґарані на пост шефа штабу армії, тобто піхотинних частин, але він зрезиґнував 27-го березня, коли йому закидали, що „надто жорстоко" поводився з курдськими повстанцями, які кілька тижнів тому вели збройну боротьбу з іранськими військовими частинами, вимагаючи національної, культурної та релігійної автономії.

Покищо ще не відомо хто вбив ген. Ґарані, але існують здогади, що це могли бути курди, або члени котрогось із лівих угруповань, які противляться політиці Аятолли Хомейні.

День пізніше, тобто у вівторок, 24-го квітня, поліційні чинники переловили озброєного мужчину, підозріваючи, що він старався вбити прем'єр-міністра Базаргана і кількох членів його уряду під час похорону ген. Ґарані.

Впродовж останніх кількох днів Революційні Комітети, які находяться під безпосередньою контролею Аятолли Хомейні, продовжували переводити закриті суди над колишніми військовиками та урядовцями за шаха Мохаммеда Різи Паглеві та розстрілювали їх, не зважаючи на те, що прем'єр Базарґан кількакратно заявляв, що зрезиґнує, якщо ці Комітети не припинять своєї діяльности. Проти діяльности Революційних Комітетів був виступив теж Аятолла Магмуд Талеґґані, релігійний провідник Теґрану, але в четвер, 19-го квітня, після зустрічі з Хомейні, Талеґґані висловив свою „повну підтримку" для Хомейні та його Революційних Комітетів. Покищо не відомо, чому Талеґґані так драстично змінив своє становище.

В Ірані, де тільки половина населення є перси, а решта належить до біля 30 інших народів, продовжуються збройні зудари між деякими національними меншинами та іранськими військовими частинами, як теж між окремими національними групами. Останній конфлікт — це в північнозахідній частині країни між курдами та азербайджанцями, які належать до тюркомовної групи народів. Збройний конфлікт триває вже кілька днів, не зважаючи на кількакратні перемир'я. Спостерігачі вказують, що зростає невдоволення серед арабської меншости, яка живе в тій частині Ірану, де находяться найбагатші нафтові поля.

ВИДВОРЕНО СОВЄТСЬКОГО „ДИПЛОМАТА"

Женева, Швайцарія. — У понеділок, 23-го квітня, уряд Швайцарії видворив високого совєтського дипломата, обвинувачуючи його в шпигунстві. Хоча речники швайцарського уряду відмовились подати його прізвище, західні дипломати твердять, що це був Василій Ловчіков, перший секретар совєтської місії при відділі Об'єднаних Націй в Женеві.

Минулого року уряд Швайцарії видворив двох совєтських „дипломатів", затруднених у Міжнародній Організації Праці, за шпигунську діяльність на території цієї країни.

МУЖЧИНИ ВСЕ ЩЕ СТАНОВЛЯТЬ МЕНШІСТЬ В СССР

Москва. — Совєтське бюро перепису населення інформує, що ще й досі не вдалося збалянсувати втрат у Другій світовій війні і число мужчин у Совєтському Союзі становить сьогодні 122,4 мільйони проти 140 мільйонів жінок. Це становить різницю 18 мільйонів чоловіків. За переписом населення з 1959 р. жінки переважали мужчин на 22,7 мільйонів осіб. Всьогоо населення СССР нараховано тепер згідно з переписом ц. р. 262,442 мільйони осіб. У порівнянні з переписом в 1970 році населення Совєтського Союзу збільшилось на 20,7 мільйонів осіб.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

П'ятий Український...

(Закінчення зі стор. 1)

Гринькова, солісток Христини Липецької з Детройту та Ляриси Маґун-Гурин з Ню Йорку, солістів А. Добрянського і Романа Осадчука, оркестри „Темпо" та інших. Конферансьє вестиме Ярослав Семчишин з Вінніпеґу, який виступав у цій ролі під час трьох попередніх фестивалів.

Окремою атракцією цьорічного фестивалю є запляноване виступ популярної співачки українського роду Меланії (Шекерик).

З уваги на те, що П'ятий Український Фестиваль є присвячений Рокові Української Дитини, поміж денною і пополудневою програмою на площі Артс Центру буде відправлений екуменічний молебень в намірені українських дітей.

Починаючи від год. 11-ої перед полуднем на розлогих площах Артс Центру відбуватимуться виступи молодечих ансамблів та будуть відкриті виставки українського образотворчого і прикладного мистецтва. Під час цілого дня можна буде набути українські та інші страви.

Як відомо, Ґарден Стейт Артс Центр має понад 5,000 сидячих місць. Крім того на травниках може приміститись ще біля 3,000 осіб. У справі квитків слід звертатись до п. Михайла Іванцева, Dnister Realty 769 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106, тел. (201) 374-6334 (10-6 год. увечері) і (201) 352-8257 (9-11 год. увеч.). З уваги на те, що Український Фестиваль втішається особливою популярністю та притягає людей з кількох стейтів, квитки слід замовляти заздалегідь.

Повідомляємо Рідних, Друзів і Знайомих, що

у Провідну Неділю, 29-го квітня 1979 року, о год. 3-ій по пол. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

відбудеться

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

на могилі нашого Дорогого і Незабутнього ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДУНЯ І БРАТА

св. п.

ЕВГЕНА ЛОЗИНСЬКОГО

До участи та про молитви просять —

Дружина, Діти і Родина

ОДВУ й УЗХ в Клівленді, Огайо

повідомляють Громадянство, що

в СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

сл. п. Голови ПУН

Д-ра ДЕНИСА КВІТКОВСЬКОГО

відбудеться

ПАНАХИДА

в суботу, 28 квітня 1979 р., о год. 6:30 веч. в православній церкві св. Володимира

при Стейт Ровд в КЛІВЛЕНДІ, Огайо

В ЧЕТВЕРТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Незабутнього

МУЖА, БАТЬКА І СТРИЙКА

бл. п.

ВАСИЛЯ ПАЛІЄВА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в п'ятницю, 27-го квітня 1979 р., о год. 7 веч. в церкві св. Архистратига Михаїла

при 1013 Факс Чейс Ровд у ДЖЕНКІНТАВН, Па.

Просимо про ласкаву участь у відправах і про молитви за спокій Його душі.

Родина в Польщі й в ЗСА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

мого БАТЬКА

бл. п. д-ра

МИРОНА ДИКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у п'ятницю, 27 квітня 1979 р., о год. 8-ій ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

про що повідомляє Родину і Знайомих

донька — **ДАРІЯ ДИКА-ФРЕНЧ**

з чоловіком **ВОЛТЕРОМ**

і родиною

Увага! **„СТУДІЯ МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА" ЛІДІЇ КРУШЕЛЬНИЦЬКОЇ в НЮ ЙОРКУ** **Увага!**

Неділя, 6-го травня 1979 року, година 4-та по пол.

La Salle College Union Theatre, 20th St. — Olney Ave., Philadelphia, Pa.

БОРИС ГРІНЧЕНКО

СТЕПОВИЙ ГІСТЬ

ДРАМА НА 5 ДІЙ З ДОБИ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Гостинно, в ролі бандуриста виступить **Роман Левицький.**

Постава .... **Лідія Крушельницька**
Хореографія .... **Ольга Ковальчук-Івасівка**
Оформлення і костюми .... **Марійка Шуст**
Світло .... **Юрко Ґречило**
Інспектор сцени .... **Володимир Папуга**
Реквізит .... **Андрій Костів**

Квитки в крамницях: „Космос". „Оріон" і при касі.

Спонзор — „Український Клюб" при La Salle College.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою. найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Замість квітів на могилу

бл. п. Ірини Шох

зложили на потреби Українського Демократичного Руху (УДР) 50.00 долярів

д-р Олег і Людмила ВОЛЯНСЬКІ

В пам'ять Незабутньої Дружини і Мами

бл. п.

СОФІЇ МАРІЇ ФИЛИПЧАК

складаємо 1000.00 долярів на Фонд Українських Студій в Гарварді

Д-р Борис ФИЛИПЧАК з родиною

Ділимося сумною вісткою, що 22-го квітня 1979 р., у Вашінґтоні, Д. К., відійшла у Вічність, на 74-му році життя, наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

ЕВА ДІДУР

ПАНАХИДИ відбудуться в середу, 25-го квітня 1979 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Hines-Rinaldi, 11800, New Hampshire Avenue, Silver Spring, Md. **і в четвер, 26-го квітня 1979 р., о год. 8:30 веч., в похоронному заведенні** J. Cardinal and Son, 92 Annette Street, Toronto, Ont., Canada.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 27-го квітня 1979 року о год. 9-ій ранку в церкві св. о. Миколая в Торонті, Канада.

донька — **АННА ГАВРИЛЮК**
з мужем **ОРЕСТОМ**
внуки — **АНДРІЯННА, МАРКІЯН І БОРИС**
сестри:
АННА СТАХІВ з мужем ВАСИЛЕМ в Канаді
СТЕФАНІЯ, СОФІЯ І КСЕНЯ з родинами в Польщі й Україні

ПРОВІДНА НЕДІЛЯ, 29 КВІТНЯ 1979 Р.

Український Православний Цвинтар Церкви-Пам'ятника св. ап. Андрія С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Усіх спочилих у Господі — наших Батьків, Матерів, Братів, Сестер і Тих, що загинули у боротьбі за волю і державність України, і Тих, що загинули на засланні, пом'янім у своїх щирих молитвах.

Год. 9:30 — БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ, яку очолить Блаженніший Митрополит МСТИСЛАВ у сослуженні Архиєпископів МАРКА й КОНСТАНТИНА та навколишнього Духівництва.

Год. 12-та — СОБОРНА ПАНАХИДА біля ХРЕСТА-ПАМ'ЯТНИКА на цвинтарі.

Год. 12:45 — Після Соборної Панахиди, Всечесні Отці будуть служити ПАНАХИДИ над могилками померлих.

З нагоди цього дня не забудьте зложити пожертви на будову УКРАЇНСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ЦЕНТРУ, що будується в пам'ять тисячоліття ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

Консисторія УПЦ в США

УВАГА! Паркування авт та автобусів на терені нового маєтку. В'їзд з Дейвідсон Авеню.

Виховна Референтура при Головній Управі Союзу Українок Америки

з нагоди

Українського Року Дитини

проголошує

КОНКУРС

НА НАПИСАННЯ ТВОРУ ДЛЯ ДІТЕЙ

(Казка, оповідання, п'єса, тощо — прозою або віршом)

- Перша нагорода — 200 дол., друга — 100 дол., третя — 50 дол.
- Твори слід пересилати в трьох копіях під псевдонімом, а прізвище подати окремо в запечатаному коверті, на адресу: Mrs. Irene Lonchyna, 20175 Lumpkin, Detroit, Mich. 48234.
- Реченець конкурсу — **1-го листопада 1979 р.**

У Провідну Неділю, 29-го квітня 1979 року

зразу після Загальної Панахиди

на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

відбудеться

ПАНАХИДА та ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА

над могилою нашої Дорогої і ніколи Незабутньої МАМИ і БАБЦІ

бл. п.

ОКСАНИ ГНІЗДІЄНКО

Друзів і Знайомих просимо помолитися за спокій душі Спочилої.

НАТАЛКА І ПЕТРО БУНЯК — донька і зять

ГРИЦЬ, БОРИС, ХРИСТИНА — внуки

•

У пам'ять нашої Улюбленої Мами, складаємо 300.00 дол. на будову Українського Культурного Центру в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІДБУВСЯ 4-ий...

(Закінчення зі стор. 1)

звернувши особливу увагу на існування внутрішнього роз'єднання, яке привело до вибору двох президентів СКВУ, що може негативно відбитися на майбутності українського громадського й політичного життя українців у вільному світі. Цією частиною Конференції вміло керував Юрій Криволап, молодший.

На закінчення цього вечора відбулася товариська зустріч молоді зі старшим громадянством.

З'їзд

Після відкриття З'їзду Головою ЦК ОДУМ-у В. Педенком і молитви, молодий одумівець Тарас Коновал прочитав короткий реферат з нагоди відзначення Року Дитини, в якому цікаво представив проблеми й обов'язки молодечих організацій у процесі відзначення Року Дитини.

Один з важливих обов'язків Всеодумівського З'їзду, — як найвищого законодавчого тіла, — це надання членам ОДУМ-у найвищого ступеня в організації — Старшого Виховника Провідника. Представлено організаційним референтом ЦК ОДУМ-у дев'ять кандидатів. Після довшого обговорення п'ятьом Кандидатам надано ступінь СВП.

Учасники З'їзду вислухали звіти членів Президії ЦК ОДУМ-у і голів постійних комісій ЦК ОДУМ-у та голів Головних Рад Кошів, а пізніше молодші й старші взяли активну участь в дискусії над звітами і взагалі діяльністю ОДУМ-у.

У висліді З'їзду було винесено ряд постанов і резолюцій. Головніші з них: Всі одумівські табори й Зустріч ОДУМ-у в 1979 році присвячені 100-чю народження Голови Директорії С. В. Петлюри; річний бюджет ЦК ОДУМ-у у висоті 15,000 долярів; цьогорічна Зустріч ОДУМ-у з старшим громадянством відбудеться в Детройті в днях 1, 2 і 3-го вересня (День Праці), господарем якої буде місцева Філія ОДУМ-у імени С. Петлюри і ТОП.

Вибрано спеціяльну Комісію з десяти осіб на чолі з д-р Ю. Криволапом, яка має докладно приготовити плян святкування 30-ччя існування ОДУМ-у, що припадає в 1980 році.

* * *

Закінчився ще один етап в житті й цієї молодечої організації, яка перейшла досить тяжкий шлях свого ще, порівняно, молодого віку. Але все це переборолося. Нове покоління відважно вступає в ряди провідників української молодечої організації, яка побудована на основних принципах людської демократії.

У Родезії закінчились...

(Закінчення зі стор. 1)

часового" родезійського уряду, до якого входить дотеперішній білий прем'єр Іян Смит і провідники поміркованих фракцій негритянської більшости, як теж на підставі стверджень спостерігачів із ЗСА та інших країн, у виборах взяло участь майже 64 відсотки уповноважених до голосування негрів. Вони мали вибрати 72 члени до нового парляменту, а 28-ох парляментаристів обирала біла меншість. Новий прем'єр перебере свій пост десь за шість тижнів.

Як відомо, марксистський „Патріотичний Фронт" який вів довготривалу партизанську війну проти попереднього білого уряду, а тепер веде її проти „тимчасового" уряду, твердить, що вибори „нелегальні", бо мовляв, вони мають на меті запевнити дальше панування білої меншости. Натомість „тимчасовий" уряд, вказуючи на те, що біля 64 відсотки уповноважених до голосування негрів брало участь у виборах, твердить, що це є доказом того, що чорне населення Родезії відкидає марксистську програму і цілі „Патріотичного Фронту".

Західні спостерігачі, між ними представники американської приватної організації „Фрідом Гавз", які стежили за перебігом виборів, стверджують, що це правдоподібно були „найдемократичніші вибори" в Африці, а може навіть в цілому „третьому світі".

Ці твердження викликали реакцію в Конгресі ЗСА, де багато законодавців вимагають від президента Джіммі Картера, щоб ЗСА зліквідували торговельні та інші санкції, які були встановлені проти Родезії, а також закликають Президента визнати новий уряд тієї африканської країни. Америка і Британія не визнають „тимчасового" уряду, як теж настоюють на тому, що у виборах повинні брати участь теж кандидати „Патріотичного Фронту". Натомість речники „тимчасового уряду" підкреслюють, що марксистський „Фронт" недвозначно заявив, що якщо навіть він брав би участь у виборах, але не виграв би їх, то продовжував би збройну боротьбу.

Однак, не тільки „Патріотичний Фронт", але теж один із членів „тимчасового" уряду виступив проти висліду виборів, хоча його ще не проголошено. Пастор Ндабанінджі Сітголе, провідник Зімбабве Африканської Національної Спілки, який теж хоче бути прем'єром Родезії, заявив у понеділок, 23-го квітня, що члени його партії дійшли до переконання, що в багатьох місцевостях „пошахровано вислід виборів" і тому він і його партія не погодяться з тим вислідом, аж поки не підрахують голоси „об'єктивні чинники". Спершу Сітголе у понеділок рано був заявив, що вибори „вповні демократичні", але ввечері змінив своє становище і твердив, що в багатьох місцевостях вибори були „пошахровані".

„УКРАЇНА СІЧІ...

(Закінчення зі стор. 2)

прабатьки, наші прагнення й почуття, наша Мати Україна, наші Брати — нам дружні Нації Світу, вся зоряна Безмірність", тобто Всесвіт. Олесь Бердник вказує, що Сім'єю такого українського лицаря є сини Духової України й інших пробуджених народів, які йдуть з такими українськими лицарями в Країну Свободи.

Тими, що нас заохочують до цього змагання й цілі є ті герої, які зруйнували стіну рабства і вказали людству Світ Краси й Любови. Він вичисляє цих героїв. Оце вони: Ісус Христос, Будда, Т. Шевченко, Леся Українка, Г. Сковорода, Джордано Бруно, Магатма Ганді, Леонардо да Вінчі та безліч інших борців за свободу; безліч матерів, котрі в муках давали нам життя й розум; безліч безіменних вояків, що лягли в степах, захищаючи Волю". Далі Бердник розвиває свою думку: „Полум'яний потік їхньої мрії несе до Великого Небесного (Духового — В. Б.) Народження... Ми стверджуємо в часовому - вічне, у тлінному — нетлінне, у земному — духове!" „Ми утверджуємо Україну Духа, Розуму й Серця — навіки, на радість світам!" „Ми утверджуємо Синівським Правом Вогняну Січ, як Братерство Духовне Воїнів для оновлення Землі".

Ми тут подали тільки в скороченні головні думки з цих поглядів О. Бердника до українців, які живуть на нашій земній кулі. Ці думки й погляди є дійсно новим і віщим духовним повівом з Рідної Землі. Це важливе особливо тепер, коли тут і там панує в багатьох українців свого роду духовоідейна мертвечина і оспалість та брак виразно окреслених цілей і способів боротьби за кращу долю свого народу. Хоч ми не маємо видимої колишньої Запорізької Січі за порогами Дніпра, але ми можемо й мусимо будувати Духову Запорізьку Січ у наших серцях, через поширення, поглиблення й плекання в собі української національної та релігійно-духової свідомости, а також поглиблювати в собі і в нашому народі вище розуміння наших національних і вселюдських духових ідеалів та надбань.

Перед нами велике поле праці навіть тут, у вільному світі, де значне число наших людей не тільки не є активне в національно-релігійному житті, а навіть не є свідоме свого національного походження. Сама по собі ця свідомість не прийде. Хтось її мусить ширити. Це діло мусить робитися і між старшими віком людьми і між молоддю і дітьми. Це мусять передусім робити ті, що вважають себе духовими лицарями України. Ця справа освідомлювання має продовжуватися в кожній будучій ґенерації. І це особливо важливе на чужині, хоч воно й не менш важливе і на рідних землях, де окупант свідомо асимілює наш нарід.

Треба бути надзвичайно вдячними Богові, що Він нам посилає такого виміру національно-духових пророків, як Олесь Бердник. Ми тут деякі цитати з Послання автора перефразували, а деякі скоротили з огляду на обмежене місце розміру цієї статті. Однак ми радимо кожному українцеві та українці набути собі книжку Олеся Бердника, як і інші його твори, і самим їх докладно простудіювати і практикувати.

Будуймо Духову Січ у своїх серцях і серцях нашого народу, поширюючи й поглиблюючи в ньому національну й духову свідомість, а тим самим зміцнюючи в собі і в інших українцях нашу світоглядову основу та ентузіязм для праці на добро нашого народу і нашої Вітчизни!

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ...

(Закінчення зі стор. 2)

Україні були і повинні залишитися цими орієнтаційними пунктами у майбутній праці УНС. Якщо відступимо від цього, якщо з нашого зорру стратимо Україну і допомогу в її боротьбі, чи припинимо працю, завданням якої є зміцнення українського зорганізованого життя у цій країні, то ми втратимо все і тоді вже не порятують нас ані матеріяльні надбання, ані заклики, ані фразеологія, бо загубиться громада, не бачучи орієнтаційних маяків, які просвічували українцям шляхи до тих горизонтів, за якими виднілась Україна.

Ті речі варто пригадати сьогодні, коли Український Народний Союз відзначає своє 85-річчя, бо це ж він давав перші дороговкази на майбутнє для наших поселенців у цій демократичній і свободолюбній країні. Великий українець і великий союзовець, колишній головний редактор „Свободи" Лука Мишуга писав у статті „Ювілейні міркування" у книзі „Українці у вільному світі", що всякі труднощі „покривала у великій мірі Велика Ідея", яка об'єднувала всіх членів УНС і „загрівала їх до великих діл". „Ця глибока і вічно палаюча любов до Рідного Краю дасть нам і нині змогу легко відчути велике завдання американських українців, як також і ту ролю, яку відіграли УНСоюз і „Свобода" в минулому", — писав Лука Мишуга, немов апелюючи до майбутніх поколінь йти шляхами піонерів, які були, на його думку, „ідеалістами, патріотами і поступовцями, що клали в основу організації великі принципи християнської моралі і братолюбія".

Треба погодитись з покійним колишнім головним предсідником сл. п. Дмитром Галичином, який свого часу писав, що Український Народний Союз пустив українське коріння глибоко в американську землю та черпає з неї життєві соки, видаючи з кожним роком все повніші і все більш зрілі овочі для української волі. Кинуте піонерами зерно зродило могутнє і розлоге дерево, яке видержало всі історичні бурі й негоди. І під охороною цього дерева може тепер розвиватися наше зорганізоване життя в усіх його різноманітних ділянках. Як довго буде міцний Український Народний Союз — так довго сильними будуть також й інші громадські організації, що мають спільну мету.

Очевидно, у нинішній важкій ситуації і глибокій непевності та в грізній добі, яка чорною хмарою зависла над Україною, українська людина мусить сконцентрувати всі свої волеві, інтелектуальні і фізичні сили та зменшувати, а в кінці переламати усі прояви світоглядового, історичного і політичного партикуляризму, який нас ділить, а подекуди і наставляє проти себе. У цьому дуже багато може допомогти громаді Український Народний Союз і його орган „Свобода", якщо вонч стоятимуть на висоті свого завдання.

Багато залежатиме від постави Громади, яка вливаючись масово у членство цієї неперевершеної у своїх починах і у своїй праці установи, зможе впливати на її працю. Якщо вони — УНС і Громада — маршуватимуть разом і будуть себе взаїмно доповнювати, користь буде обопільна.

Починаймо зі завзяттям наших попередників, та напевно довершимо великого діла, яке перейде усі наші сподівання і принесе користь УНСоюзові, Громаді та Україні.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН ДЗЮБА, член УНС Відд. ч. 240 Т-ва О. Коновальця в Клівленді, О., помер 22 листопада 1978 р., на 76 р. ж. Нар. 1902 р. в Волі Добростанській, Україна і став членом УНС в 1962 р. Полишив у смутку дочок: Агафію, Олю, Олександру, синів Михайла і Степана, 5 внуків 3 сестри та родину. Похорон відбувся 25 листопада м. р. на цвинтарі свв. апп. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Кігічак, секр.

ВАСИЛЬ ГОЛОВЧАК, член УНС Відд. ч. 387 Т-ва Любов у Віллімантик, Конн., помер 3 грудня 1978 р. на 63 р. ж. Нар. 1915 р. в Стрілках, Зах. Україна і став членом УНС 1962 р. Полишив у смутку дружину Михайлину, дві дочки: Марію і Ольгу, сина Лева і дочку в Україні. Похорон відбувся 5 грудня м. р. на цвинтарі св. Йосифа в Віндгам, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Олійник, секр.

АННА ҐАЛЯНТ, членка УНС Відділ ч. 202 св. Марії в Авбурн, Н. Й., померла 1 вересня 1978 р. на 87 р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку родину. Похорон відбувся 5 вересня м. р. на цвинтарі св. Йосифа в Флемінґ, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Ґелен К. Міскелп, секр.

ЮЛІЯ БУЛАВКА, членка УНС Відд. 320 Б-ва Пресв. Тройці в Baltimor, Md., померла 12 грудня м. р. на 86 р. ж. Нар. 1892 р. в Україні і стала членкою УНС в 1950 р. Полишила в смутку сина Анатолія, доньки: Ганну і Раїсу, 5 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 15 грудня м. р. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Малко, секр.

ТЕОДОЗІЙ ДАНИЇЛ МЕНЦІНСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 243 Б-ва св. Михаїла в Чікаґо, Ілл., помер 29 листопада 1978 р. на 97 р. ж. Нар. 1881 р. в Україні і став членом УНС 1933 р. Полишив у смутку синів: Ярослава і Ореста. Похорон відбувся 2 грудня м. р. на цвинтарі Mt. Hope в Чікаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ТЕОДОР БАЛКО, член УНС Відд. ч. 138 Б-ва св. І. Хрестителя в Glastonbury, Conn., помер 20 жовтня 1978 р. на 69 р. ж. Нар. в Україні і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку дружину Степанія, сина Богдана, доньку Христину. Похорон відбувся 23 жовтня м. р. на цвинтарі св. І. Хрестителя в Glastonbury, Conn.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ТЕКЛЯ ПАРАЩАК, членка УНС Відд. ч. 375-ий Т-ва ім. Д. Вітовського у Філядельфії, Па., померла 15 грудня м. р., на 86 р. ж. Нар. в с. Летна, Україна і стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку кузена Івана Лепкей. Похорон відбувся 19 грудня 1978 р. на цвинтарі св. Марії в Fox Chase, Montg. Co., Pa.
Вічна Їй Пам'ять!
П. Тарнавський, секр.

ПАРАСКА ЗАКАНИЧ, членка УНС Відд. ч. 287 Б-ва св. Володимира в Jersey City, N.J., померла 11 грудня 1978 р., на 79 р. ж. Нар. в с. Завадка Римановська, Україна і стала членкою УНС в 1921-му р. Полишила в смутку синів — Івана, Петра, д-р Степана, доньок Нетті і Марію. Похорон відбувся 15 грудня 1978 р. на Holy Cross Cemetery, North Arlington, N.J.
Вічна Їй Пам'ять!
Павлина Балютянська, секр.

МАРІЯ БІЛАН, членка УНС Відд. ч. 119 С-ва Пресв. Марії в Campbell, Ohio, померла 14 листопада 1978 р. на 82-му р. ж. і стала членкою УНС в 1918 р. Полишила в смутку дітей Гелен, Ольгу, Михайла. Похорон відбувся 17-го листопада м. р. на цвинтарі Calvary, Youngstown, Ohio.
Вічна Їй Пам'ять!
Олга Мамрех, секр.

ДМИТРО КРИВОШИЯ, член УНС Відд. ч. 361 Т-ва Дністер в Ню Йорку, Н. Й., помер 11-го жовтня 1978 р. на 70-му р. ж. Нар. в с. Медин, Україна і став членом УНС в 1949 р. Полишив у смутку кузенів Гелену і Мирослава Романа. Похорон відбувся 14 жовтня м. р. на цвинтарі Maple Grov, Kew Garden, N.Y.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЗАХАРІЙ РАК, член УНС Відд. ч. 238 Т-ва ім. Є. Коновальця в Бостоні, Масс., помер 18 січня 1979 р. на 83 р. ж. Нар. в с. Фолуш, Україна. Полишив у смутку доньки Йосифину і Софію, 5 внуків і 4 правнуки. Похорон відбувся 22 січня ц. р. на цвинтарі Mt. Hope, Roslindale.
Вічна Йому Пам'ять!
Анна Ремік, секр.

ПЕРЛ ЩУРЕК, членка УНС Відд. ч. 284 Т-ва Запорозька Січ в Іст Ст. Луіс, Ілл., померла 11 грудня 1978 р. на 69 р. ж. Стала членкою УНС в 1919 р. Полишила в смутку сина Івана, доньок Анну і Франціску. Похорон відбувся 14 грудня м. р. на цвинтарі Mt. Carmel, Belleville, Ill.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Василюка, секр.

ІГНАТ ЧИГИРИН, член УНС Відд. ч. 345 Т-ва ім. Б. Хмельницького в Міннеаполісі, Мінн., помер 23 листопада 1978 р. на 66 р. ж. Нар. в Україні і став членом УНС в 1958 р. Полишив у смутку дружину Анну та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 25 листопада м. р. на цвинтарі Forest Lawn Memorial Park, St. Paul, Minn.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Каркоць, секр.

Д-р СТЕПАН МАНАСТИРСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 503 Пластовий Відділ в Едмонтоні, Альберта, Канада, помер 13 листопада 1978 р. на 69 р. ж. Нар. 1909 р. в Гадинківцях, Україна і став членом УНС в 1961 р. Полишив у смутку дружину Олю, сестру та родину. Похорон відбувся 17 листопада м. р. на цвинтарі св. Михаїла в Едмонтоні, Канада.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

АННА МАРТИНЧУК, членка УНС Відд. 349 Т-ва ім. Т. Шевченка в Menville, N.J., померла 24 грудня 1978 р. на 82 р. ж. Нар. в с. Вербівка, Україна і стала членкою УНС в 1926 р. Полишила в смутку приятелів. Похорон відбувся 27 грудня м. р. на цвинтарі свв. апп. Петра і Павла в Гілсборо, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Т. Захарко, секр.

ІВАН ТОПІЙ, член УНС Відд. ч. 183 Т-ва ім. гет. І. Мазепи в Детройті, Міш., помер 3 лютого 1979 р. на 63 р. ж. Нар. в с. Руденка, Україна. І став членом УНС в 1966 р. Полишив у смутку дружину Катерину, доньок Ірену і Ґену, 4 синів: Івана, Ярослава, Володимира і Стенлі, 2 братів і 3 сестри, 12 внуків та родину. Похорон відбувся 7 лютого ц. р. на цвинтарі св. Ядвиги, Dearborn Hts, Mich.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Залуга, секр.